

NOVI SLOV. ŠTAJERC

IZ NARODA ZA NAROD.

„Novi Slovenski Štajerc“ izhaja vsakega 10., 20. in 30. v mesecu. — Naročnina za celo leto 2 K, za pol leta 1 K, za četrť leta 50 vin; plačuje se naprej. — Posamezna šteť 6 v. Oznanila po dogovoru. Denar in reklamacije se pošiljajo na: Upravništvo „Novi Slovenski Štajerc“, v Ljubljani. Dopisi pa na: Uredništvo „Novi Slovenski Štajerc“ v Ljubljani.

Javna pritožba in prošnja na vis. c. kr. trgovinsko ministrstvo!

V okoliš c. kr. poštnege urada Pristova na Štajerskem spadajo sledeče občine:

1. Sv. Ema z 1239 Slovenci in 17 Nemci; 2. Nezbiše z 233 Slovenci in 0 Nemci; 3. Roginska gorca s 748 Slov. in 0 Nem. 4. Sv. Peter na Medvedovem selu z 1134 Slov. in 0 Nem. 5. Tinsko s 398 Slov. in 0 Nem. 6. Zibina z 902 Slov. in 0 Nem.; skupaj s 4654 Slovenci in 17 Nem.

Vkljub temu, da bivajo toraj v tem poštneem okolišu razven 17 Nemcev sami Slovenci, je vendar c. kr. poštno ravnateljstvo v Gradcu v jeseni 1904. l. nastavilo na tej pošti za poštarja trdega Nemca, g. Fr. Trummer-ja. Ta sedaj že sicer nekoliko slovenščino lomi, a vendar kaže svoje *ekstremno nemškonacionarno* mišljenje pri vsaki priliki ter celo v uradu nestrpno preganja slovenščino s tem, da črta na naslovih slovenska krajevna imena ter jih nadomešča z nemškimi (uredništvo »N. Sl. Št.« ima štiri takšne zavitke na razpolago!) — in da — (po poročilih domačinov) — niti na izrecno zahtevo ne daje strankam dvojezičnih tiskovin, ampak samo nemške.

Ker se s takšnim početjem tega g. poštarja kršijo v § 19. drž. temelj. zak. Slovencezajamčene pravice in žali narodni čut vseh Slovencev, se podpisano uredništvo in upravništvo obrača do vis. c. kr. ministrstva z uljudno prošnjo, slavnoisto izvoli ukreniti, da se v bodoče na c. kr. pošti v Pristovi Slovencezajamčene pravice, — ter c. kr. poštno ravnateljstvo v Gradcu, katero tudi v mnogih drugih slučajih nastavlja na poštah slovenskega ozemlja takšne nemške nestrpneže, ki s svojim ravnanjem proti Slovencezajamčeno narodni mir in delajo zdražbo med ljudstvom, podučiti in primorati, da bode isto na Slovenskem nastavljalopred vsem Slovence kot poštne uradnike in le, ako teh nima dovolj na razpolago, takšne tujce, ki bodo vedeli in hoteli zakonito in taktno postopati z domačim ljudstvom.

V nadi, da vis. c. kr. trgovinsko ministrstvo tej prošnji ugoditi blagovoli, se bilježi udano uredništvo in upravništvo »Nov. Slov. Štajerca«.

Pred volitvami.

Že lani o priliki dopolnilnih volitev za državni zbor smo preiskovali, kakšno delo in katere dolžnosti

imajo državni poslanci, kakšno znanje, kakšne lastnosti in zmožnosti morajo imeti, da lahko opravljajo svoje delo in dobro izpolnjujejo svoje poslanske dolžnosti.

Kaj delajo poslanci v državnem zboru?

1. Oni sestavljajo in izpreminjajo postave, ki se tičejo vseh pravic vsakega državljana.

2. Državni poslanci dajejo v imenu ljudstva ministrom in vladi dovoljenje pobirati davke in vojake, odobravajo državni proračun (izdatke in dohodke cele države za vsako leto) in potrjujejo pogodbe s tujimi državami.

3. Končno ima državni zbor pravico nadzorovati celo vladno delo, uradovanje in vso državno upravo, kliče ministre na odgovornost jim stavi vprašanja (interpelacije) in jih toži, če treba.

Če noče poslanec v državnem zboru sedeti kakor gluhi pri muziki, ampak hoče res koristiti svojim volilem, mora poznati obstoječe postave, šolske in verske zakone, mora poznati različne urade in njihov delokrog. Če vsega tega še ne pozna, pa mora biti vsaj toliko izšolan, da si v kratkem času pridobi te znanosti, da ve govoriti z drugimi poslanci in ministri, da se lahko dvigne med 500 pametnimi možmi in tudi pove svojo, ne da bi moral vedno samo kimati in poslušati učene govore, katerih bi si niti ne utegnil zapomniti, kaj še-le na nje odgovarjati.

Kdo naj bo poslanec.

Zato pošiljajo vsi narodi v državni zbor svoje najboljše može, ki po svoji omiki in izobrazbi stoje na vrhuncu, ki po svojem ugledu in vplivu najbolj koristijo svojim volilem in po svojem značaju zaslužijo največje zaupanje. Zato naši sosede Nemci hočejo voliti v državni zbor grofa Stürkha, kneza Auersperga, ki kot plemenitaša prideta v dotiko s cesarjem samim, nadalje ministre: Derschatta, Marchet, Beck, Prade, visoke uradnike: dvornega svetnika Gessmanna, deželnosodna svetnika Marekhl, Pfeifer ter vseučiliške profesorje kakor Hoffman - Wellenhof itd. Zato tudi socijalni demokratje, ki so stranka delavcev, ne pošiljajo v državni zbor priprostih delavcev, ampak učene doktorje in pisatelje: dr. Schacherl, dr. Adler, dr. Ellbogen i. dr.

Povsod velja načelo: *najboljši, najizobraženejši, najpoštenjši je za poslanca komaj dovolj dober.*

Vse to velja v vzvišeni meri za nas Slovence, ki smo pravi pastorki v državi in se pritožujemo dan za dnevom čez krivice, ki se nam gode v raznih uradih. Naši poslanci bodo se morali s posebno vnemo poprijeti tretje točke svojih poslanskih dolžnosti: nadzorovati uradovanje in vso državno upravo. Zato si moramo poiskati takšne može, ki urade poznajo in vedo, na katera vrata je o kakšni priliki treba potrkati.

Narodni boj.

Politični boj v Avstriji je narodni boj. Že dozdej, ko je vsak stan zase volil poslance za državni zbor, ta boj vkljub temu ni bil stanovski boj, še manj pa bo po novi splošni volilni pravici, ko so v eden volilni okraj združeni najrazličnejši stanovi enega in istega naroda. Vsi ti stanovi se morajo združiti in si izbrati za poslanca najspodobnejšega, naj bo iz kateregasibodi stanu.

Ni treba, da bi v volilnem okraju, kjer je največ kmetov, za vsako ceno moral kmet biti poslanec. Na to napačno misel so nas zapeljali naši narodni sovražniki, ki so razvneli med nami stanovske prepire, da bi mi pri tem pozabili na važnejši boj za narodni obstanek. Kako je od narodnega napredka odvisen napredek kmetijskega stanu, kaže nam jasno boj za slovensko kmetijsko šolo. Če v tem boju slovenski poslanci ne bi zmagali, bi imel škodo slovenski kmet: nemške šole koristijo samo Nemcem, le v slovenski šoli si Slovenec pridobi potrebno znanje. Če torej imamo sposobne slovenske kmete, naj bodo poslanci! Če pa imamo še *spodobnejše* slovenske može iz drugih stanov, naj nas zastopajo ti v državnem zboru!

Z mirno vestjo in svetim prepričanjem zapišemo te besede, čeravno bodo nas znabiti nekateri zaradi tega napadali, češ da smo kmetijski sovražniki. *Ni tisti najboljši prijatelj, ki me podpihuje in mi vedno prav daje, ampak boljši prijatelj je tisti, ki mi odkrito pove tudi neprijetno stvar in me svari, čeravno mi njegov nasvet ni všeč.*

Če hočemo Slovenci res napredovati in biti enakovredni z drugimi narodi, potem ne smemo imeti samo enega stanu, ampak vsi stanovi se morajo enakomerno razvijati in nadarjenemu kmetškemu sinu mora biti mogoče doseči najvišjo stopinjo izobraženosti. Posebno na Štajerskem in Koroškem moramo si pridobiti tudi mesta in trge, ki so raztreseni kakor nemški otoki v slovenskem morju. Zato pa je treba složnega narodnega dela.

Zato, slovenski volilci, ne dajte se zapeljati od strankarske zaslepljenosti in strasti, ampak po resnem možatem prevdarku volite sposobne in poštene poslance!

Nova volilna postava.

(Konec.)

Kazenske določbe.

Da se pri volitvah izrazi pravo ljudsko mnenje, je državni zbor sklenil posebno *postavo za varstvo volilne in zborovalne prostosti*. Določbe te postave pa ne veljajo samo za volitve v državni zbor, temveč sploh za volitve v vse zastope, ki so postavno poklicani oskrbovati javne zadeve, kakor so na primer deželni zbori,

občinski in okrajni zastopi, cestni odbori, šolski sveti i. t. d.

Te določbe so zelo ostre, in če se bodo strogo izvrševale, bode skoro konec onim podivjanim razmeram, ki so se v zadnjih letih posebno ob času raznih volitev udomačile v naših krajih.

Pogoj *kaznjivosti* spodaj opisanih dejanj je *hudobni namen*, kar znači, da se dejanje mora vršiti s *kakim posebnim namenom in s premislekom*.

Postava našteva ta-le kaznjiva dejanja:

A. Volilno podkupovanje.

To je pregrešek, ki ga zakrivi vsak, kdor skuša koga pripraviti do tega, da ne bi volil ali pa da bi volil v gotovem zmislu, s tem, da njemu samemu ali kaki tretji osebi kak *dobiček v imovini ponudi, podeli ali obljubi*. Ta dobiček obstoji lahko v denarju ali pa v čem drugem.

(Primer: Nekdo odpusti svojemu dolžniku obresti, da bi volil po njegovi volji ali načelnik kake posojilnice obljubi volilecu posojilo, če voli od njega priporočanega kandidata. Vsak kandidat pa sme povedati, za kaj se misli kot poslanec potegovati.

Ravno ta pregrešek zakrivi tisti, ki za-se ali katero tretjo osebo kak dobiček v imovini *zahteva, sprejme ali si ga da obljubiti* za to, da ne bi volil ali pa volil v gotovem zmislu.

Pregreški take vrste se kaznujejo s *strogim zaporom od enega do šest mesecev*. Tudi zapade prejeti dobiček občinskemu ubožnemu zakladu.

Če kdo na dan volitve v gostilnah ali drugih javnih prostorih volilce *napaja ali pogošča brezplačno ali za navidezno plačilo*, se kaznuje pri politični oblasti z globo 10 do 200 kron, ako se tako dejanje ne more smatrati za podkupovanje, če pa se izkaže kot podkupovanje zadene ga gornja kazen.

B. Volilno silo zagreši, kdor z namenom, da pripravi kakega volilca do tega, da bi ne izvršil svoje volilne pravice ali jo pa izvršil v kakem gotovem zmislu, proti volilecu ali kaki temu bližje stoječi osebi (n. pr. starišem) *nastopi dejanski (s silo) ali pa jim prizadene škodo na telesu, prostosti, časti, na premoženju, na dohodkih, ali jim škoduje pri njihovem poslu ali poklicu, oziroma kdor jim samo s takimi stvarmi žuga*. Semkaj spadajo n. pr. grožnje delodajalcev, da delavce odpuste iz službe, če bi ne volili po njihovi volji, ali tudi pritisk uradnih predstojnikov na podrejene uradnike, da volijo v gotovem zmislu, grožnje z odpovedjo kakega posojila i. t. d.

Ta pregrešek se kaznuje s *strogim zaporom od enega do šestih mesecev*, pri obtežujočih okoliščinah se more zvišati kazen na eno leto.

Ravno tako se kaznuje tisti, ki skuša kakega volilnega upravičenca ali njemu bližje stoječo osebo s tem *ustrahovati*, da bi ne volil ali pa volil v gotovem zmislu, *da jim prizadene ali zažuga kako drugo za nje občutljivo zlo*. Po mnenju volilnega odseka in vladnega zastopnika bi spadale semkaj grožnje s peklenskimi kaznimi na prižnici i. t. d.

Tudi če kdo *neposredno po volitvi* kakemu volilnemu upravičencu ali njemu bližje stoječim osebam *prizadene kako škodo*, kakor smo jo gori opisali, in sicer za to,

ker se pri volitvi ni dal uplivati od njega, zapade isti kazni.

C. Razširjanje napačnih poročil pri kaki volitvi, najsi bo že *glede kraja ali časa volitve, glede odstopa kakega kandidata ali pa glede kake druge okolnosti, ki upliva na izvrševanje volilne pravice*, in sicer ob času, ko se volilci ne morejo več prepričati o pravem stvarnem položaju, se kaznuje kot *prestopok z zaporom od enega tedna do treh mesecev*.

Č. Volilno ponarejanje. Če kdo *ponareja* glasovanje ali izid glasovanja, ali če kako izročeno mu glasovnico *proti naročilu izpolni, ali če voli na podlagi ponarejene ali prenarajene volilne izkaznice*, se kaznuje *z zaporom od enega da šest mesecev*.

D. Volilna zabranitev. Če kdo hoče obteževati kakemu volileu izvrševanje volilne pravice ali jo celo zabraniti ali pa sebi ali drugim neupravičenim osebam udeležbo omogočiti s tem, da si *neupravičeno prilasti tuje izkaznice glasovnice ali druga volilna dokazila ali da sebi poverjena volilna dokazila upravičencem ne izroči ali učini, da pridejo v roke nepravim osebam*, se kaznuje *od enega tedna do treh mesecev*.

Ravno tako se kaznuje, kdor volilcem prosto izvrševanje volilne pravice s tem obteži, da od oblasti za volilca izdano *glasovnico svojevoljno izpolni ali volilnega upravičenca ovira pri oddajanju glasu*.

Posebno občinski sluge in tudi pismonoše naj pazijo, da ne zakrivi teh kazenskih dejanj.

E. Neupravičeno izvrševanje volilne pravice se tudi kaznuje kot *prestopok z zaporom od enega tedna do treh mesecev*, in sicer se kaznuje tisti, ki s premislekom pri kaki volitvi *izvršuje volilno pravico kakega drugega ž njegovim privoljenjem ali pa tako izvrševanje volilne pravice po kaki drugi osebi provzroči ali dopusti*.

F. Volilna onemogočba, ki se zakrivi s tem, da kdo z namenom, da bi preprečil ugotovitev izida volitve, *glasovnik ali glasovnice odstrani, razmeče ali jih stori nerabne*, se kaznuje kot *pregrešek s strogim zaporom od enega tedna do šestih mesecev*.

G. Prelomitev volilne tajnosti se kaznuje kot *prestopok z zaporom od enega tedna do treh mesecev*. Kaznuje se tisti, ki s kakim *nepostavnim sredstvom izve*, kako je glasoval kak volilec. To se zgodi n. pr. če kak član volilne komisije razgrne glasovnico, ki jo odda volilec, da bi izvedel ime voljenčeve.

H. Oviranje pri volilnem pogajnanju. Če kdo komu z namenom, da bi ga odvrnil od tega, da bi se pogajnal za kak mandat, ali da odstopi od kandidature *prizadene kako zlo*, kakor smo jih opisali pri volilni sili, ali pa samo *žuga s tem*, se kaznuje *z zaporom od enega do šest mesecev*.

I. Onemogočba zborovanja in neopravičena udeležba. Kdor sam ali v družbi z drugim *zabranj* volilcem udeležiti se kakega volilnega shoda ali pa sploh kakega zborovanja, ki se vrši po društvenem ali zborovalnem zakonu in se je postavno sklicalo v svrhu obravnavanja javnih zadev, kdor *neupravičen vdere* na tak shod ali zborovanje ali *kdor prežene navzočnike ali s silo prepreči* odredbe oseb, ki so poklicane za vodstvo in red na shodu, se kaznuje radi prestopka *z zaporom od enega tedna do treh mesecev*, v obtežujočih slučajih *s strogim zaporom do šestih mesecev*.

Pa tudi, če se *kdo nalašč udeleži* kakega takega shoda, če prav ni upravičen za to, bodisi da je shod sklican le za volilce ali omejen le za člane društva ali za vablence, ter se kljub pozivu voditelja ali reditelja shoda ne odstrani, se kaznuje pri politični oblasti *z globo od 10 do 200 kron*.

S tem smo končali objavo nove volilne postave in želimo, da si jo naši bralci prav dobro zapomnijo, ker velja za vse nadaljne volitve. Hranite si sploh ves list, saj boste našli v njem veliko poučnega in zabavnega, kar ste pri prvem branju pozabili ali pa pregledali.

Kratka zgodovina slovenskega naroda.

(Pavel Poljanec.)

(Dalje.)

Kar ni šlo s hudega, je šlo z lepa.

Bavarci so se trudili 150 let že, da bi si podvrgli Slovence v gorah (v Korotanu). Vse vojske jim niso nič pomagale, Slovenci so jih vedno krepko odbijali. Zdaj pa so storili Slovencem prvo uslugo, da so jim pomagali proti Obrom ob Litavi in Aniši (Nižje Avstrijsko, takrat imenovano *Slovenija*), s tem so stopili s Slovenci v prijateljsko razmerje in prvi nasledek je bil: *Slovenci so se udali Bavarcem*. Vojvoda Borut je priznal nemško višjo oblast. V poročilo zvestobe je moral poslati na Bavarsko svojega sina Gorazda in nečaka Hotimira z drugimi mladimi imenitnimi Slovenci.

Mladi sinovje, ki so bili odločeni, da nastopijo vlado pri Slovencih, so se na ta način prisilili, da so se vzgajali na Nemškem, kjer so jih najprej skušali preobrniti h krščanski veri, poleg tega pa jih utrdili v pokorščini. S tem je bila uničena slovenska svoboda in samostojnost.

Stari Borut je kmalu na to umrl.

Takoj se je vrnil iz Bavarskega njegov sin Gorazd, ko so ga Nemci že podkovali v svoje namene. Zgodilo se je to okoli leta 750.

Začetki krščanstva med Slovenci.

Gorazd je bil prvi slovenski vojvoda, ki je bil kristjan. Slovensko ljudstvo pa še takrat (750) ni bilo kristjansko.

Ker so prišli zdaj Slovenci pod višjo bavarsko oblast, trudili so se bavarski škofje, da bi razširili med Slovenci krščansko vero. Pridno so delali v tem oziru, toda žal, da so delali zvečine z namenom, da bi spravili naše dežele popolnoma v oblast Nemcev.

Za vlade *Gorazda* in njegovega naslednika *Hotimira* je bilo na Slovenskem že mnogo nemških duhovnikov. Vojvode so pomagali duhovnikom, ljudstvo pa se je pogostoma upiralo. Največ je storil škof *Modest*, ki je posvečeval cerkve, tako tudi cerkev *Marije Device pri Gospej Sveti na Koroškem*.

S temi duhovniki, ki so prihajali iz Nemškega, pa velik del Slovencev ni bil zadovoljen in tako so se začeli boji proti njim.

Domača vojska okoli leta 765.

Škof *Modest* je umrl okoli leta 765. Vojvoda *Hotimir* je prosil zdaj za nove pomočnike. Toda v tem

so se uprli Slovenci nemškim duhovnikom in vnela se je domača vojska med poganskim in krščanskim delom Slovencev. Poganska stranka je sovražila novo vero in tuje, ki so vrelj v deželo in ki so jih vojvodi zelo radi sprejemali. V domačem boju pa so bili kristijanski Slovenci pod vodstvom Hotimira močnejši.

Miru pa odsihdob ni bilo. Pogani so se kmalu drugič vzdignili in mnogi nemški duhovniki so pobegnili, ker se niso več čutili na varnem. Po Hotimirovi smrti je poganska stranka dobila moč in takrat je pregnala iz Slovenskega vse tuje duhovnike.

Takrat ni bilo več let na Slovenskem nobenega nemškega duhovnika.

S tem so se Slovenci obenem znebili nemške vlade Bavarcev, ki so jim bili prejšnji vojvodi pokorni.

Bavarci drugič na Slovenskem.

Kristijanski Slovenci so bili preslabi, da bi se mogli ustavljati poganskim bratom, in zato so se obrnili zopet na bavarce s prošnjo za pomoč. Dobrih 20 let poprej so prišli Bavarci pomagat Slovincem zoper Obre zdaj pa so prišli zoper poganske Slovence.

Leta 772. je zbral bavarski vojvoda Tasilo II. svojo vojsko in jo peljal na Slovensko (v Korotan), kjer je pomagal krščanski stranki Slovencev.

Skupno se jim je posrečilo, da so premagali domače pogane. Odslej ni bilo nobenih velikih bojev med Slovenci. Slovenski vojvoda Volkun (Valjhun), Hotimirov naslednik, je s pomočjo Bavarcev pogansko stranko tako oslabil, da se ni mogla več upirati.*

Nemškim duhovnikom je od leta 772 bila spet odprta pot na Slovensko.

Domače novice.

Shod Štajerčeve stranke v Celju. V nedeljo 14. t. m. popoldne so se zbrali v hotelu Terschek na posvetovanje voditelji štajerčijanskega gibanja: dr. pl. Jabornegg, Rakusch, deželni odbornik Stallner, Blanke, Slawitsch, Murko, Linhart, Walter, dr. Ambrositsch, Scheligo (Polzela). Shodu je predsedoval dr. Ambrositsch, ki je povdarjal, da s tem izvršuje tudi svojo *nemško narodno dolžnost*. Kmetov je bilo malo, le nek Okorn iz Škofje vasi je bil izvoljen za podpredsednika. Glavno besedo je imel urednik »Štajerca« Linhart, ki je podal nekako zgodovino štajerčijanskega gibanja. Rekel je, da se Štajerčeva stranka bojuje zoper slovenske klerikalce, ki so v »Kmetški zvezi« in zoper svobodomiselne pristaše »Narodne stranke«. Njen namen da je: »umetno postrena nasprotja« med obema narodoma odpraviti. Štajerčeva stranka se ne bo vezala niti s klerikalno prvaškim hudičem niti z liberalno prvaškim luciferjem. Tako Linhart. Mož pa je pozabil povedati, da so ravno ponemčeni prebivalci naših mest in trgov »umetno poostrili« nasprotja med narodnostmi, ker ne trpijo slovenske besede v Celju, Mariboru, Ptujju in drugih zagrizeno nemških krajih. Jasno pa je povedal našim strankarjem, da je boj Štajerčeve stranke naperjen proti obema slovenskima strankama, sploh proti vsa-

kemu, ki se zaveda, da je Slovenec. In proti temu skupnemu sovražniku bise morali združiti vsi Slovenci, ne pa se med seboj pobijati in v tem boju ponavljati vse ostudne laži, katere si je izmislil naš narodni sovražnik proti narodnim voditeljem!

O volilnem shodu »Narodne stranke« v Ptujju smo dobili sledeče poročilo: Običajni pozdrav, g. Šinko napade dr. Ploja, a zmerno. Govori drug o lastnostih poslanca. Nastopi g. Vesenjaka iz Moškanje govori o sposobnostih, kakoršne mora poslanec imeti. Pride na vprašanje, ali bi ne kazalo iz gospodarskih in narodnih ozirov izreči se za dr. Ploja, ki je dosedaj uspešno zastopal ta okraj in bil eden najuglednejših in najvplivnejših slovenskih poslancev, pravi strah nestrpnih nemških uradnikov. Toda komaj izgovori ime Ploj, zavpijejo nekateri: »Dol z govornikom!« Govornik povdarja, da je javen shod, da je *razgovor*, da ima tudi on kot volilec pravico govoriti, da mu je predsednik Šinko zagotovil besedo *do konca*. Kljub temu dá predsednik na glasovanje, ali naj govornik dalje govori. Seveda so kričači povzročili, da se mu je odvzela beseda. Navzoči kmetje večinoma niso glasovali ne za, ne proti. Sledeči govorniki so se zaletavali z napadi na dosedanjega poslanca dr. Ploja, pogrevali ostudne laži, ki so si jih izmislili Vsenemci in jih je v državnem zboru povedal vsenemški poslanec Stein, da bi uničil tega vplivnega slovenskega poslanca. Nemški listi »Grazer Tagblatt« in »Arbeiterzeitung« so pošteno priznali, da Steinove trditve nimajo podlage, slovenski rojaki pa jih v strankarski zaslepljenosti in strasti ponavljajo kot dokazano resnico — v neizmerno škodo in sramoto samim sebi in celemu slovenskemu narodu! Na kolodvoru so udeleženci shoda po vrsti vsi zahtevali *nemško »Ergänzungskarte nach Fridau ali Polstrau«*. Seveda, svojo korajžo so izrabili na shodu proti Slovincu, pred nemškim uradnikom pa so se svojega jezika sramovali ter zatajili svoj narod! (Vprašanje ured.: Ali tudi oni, ki hoče postati poslanec in »neustrašen« zagovornik slovenskih pravic?)

V volilni skupini Brežice-Sevnica-Laško se ponuja slovenskim volilem nemški baron Moscon, ki je dosedaj zastopal nemške veleposestnike in graščake. Izvoljen seveda ne bo, toda že to je skrajna predrznost, da se tak človek upa kandidirati v čisto slovenskem volilnem okraju.

V Mariboru vsi Slovenci na volišče za *slovenskega* kandidata! Kajti Slovincem tam ni najvišja naloga strmoglaviti vsenemškega kandidata Wastiana, marveč pri sedanjem položaju v Mariboru nam mora biti najvišja naloga to, da poznamo svoje v tem mestu ter se potem organizujemo. Organiziranim in discipliniranim se nam ni bati Wastianov. Šola za organizacijo in disciplino pa morajo biti volitve. Te bodo potem tudi naše *politično ljudsko štetje*, na katero se lahko sklicujemo pri vseh narodnih zahtevah za Maribor. Zato bode *vsak zaveden Slovenec* v Mariboru 14. maja oddal svoj glas edino *slovenskemu* kandidatu! Videli bomo, koliko nas je, rastel nam bode pogum in samozavest!

Maribor. Gregorčičeva slavnost je krasno uspela, kar seveda ni vseč nemškimi zagrizencem. Ravnatelj nemškega ženskega učiteljičša Frisch baje celo vohuni, katere slovenske gojenke so se udeležile te slavnosti.

*) Te boje vojvoda Volkuna s poganskimi Slovenci opeva krasno slovenski pesnik dr. Franc Prešeren v veliki pesmi »Krst pri Savici«.

Ta slavnost se je vršila na čast umrlemu pesniku in nima s politiko nič opraviti, zato je za dijake in dijakinje le častno, če so bili pri slavnosti.

Maribor. Služkinja Julija Ditrich iz Slov. Bistrice je umorila svojega novorojenega otroka in ga vrgla v stranišče. Dete so našli čez en teden v gnojnici, mater pa zaprli. — Zaprli so tudi kovinskega delavca Karničnika iz Št. Vida nad Valdekom, ker je zlorabil nedorasle otroke.

Krčovina pri Mariboru. Pri delu na tukajšnji prištavi barona Twickla sta se ponesrečila kleparski učeneec in pomočnik. Učeneec Novak je dobil težke no tranje poškodbe.

Hoče. Vlak je zgrabil 13letno hčerko železničnega čuvaja Amalijo Ferk, ki je vsled poškodovanja umrla.

Pragarsko. Natakár Windisch je prodajal 11. t. m. žganje italijanskim delavcem. Ker mu eden delavcev ni hotel plačati, peljal se je Windisch z vlakom v Rače. Tam pa je nesrečno skočil iz vlaka, prišel pod kolesa in mrtev obležal.

Slov. Bistrica. Okrajna posojilnica je sklenila vpe ljati domače hranilne nabiralnike.

Ali je res, da je pri pogrebu gimnazijca Dobravca v Slov. Bistrici g. župnik iz Črešnjevca imel nemški nagrobni govor in zakaj?

Iz ptujske okolice se nam pritožuje naroden obrtnik, kako neprimerno postopa nek gostilničar na Hajdini pri Ptujju. Govori o geslu »Svoji k svojim«, a sam ga prav nič ne izvršuje; njegovi hlapci pa motijo zborovanje bralnega društva. Tak gostilničar se potem naj ne čudi, ako se začnejo slovenski gostje ogibati njegove hiše. Sicer pa imamo na Hajdini može, katerim gre vsa čast.

Nemško politično društvo v Ptujju šteje 199 članov. Tajnik mu je Linhart, urednik ptujskega »Štajerca«. — Koliko članov pa ima slovensko politično društvo v Ptujju?

Linhart ali kakor se zdaj po nemških časopisih podpisuje: Lienhart, je **lagal** na občnem zboru nemškega potitičnega društva, da slovensko časopisje širi vesti, da ta ali oni kandidat odstopa. Nam do sedaj ni znan niti en slučaj v ostri volilni borbi na vsem slovenskem ozemlju, zato je lažnik tisti, ki to trdi.

Mozirje. Za naš trg iščemo narodno babico, katera ima sledeče lastnosti: 1. Ima skušnje in izvršuje svoj poklic prav vestno. 2. Ki ne bo neprenehoma nemški klepetala. 3. Ki ne bo razlagala okrog, kaj pri svojem poklicu vidi. 4. Ki ne bo sovražila narodnih društev. 5. Ki bo zadovoljna, ako se ji reče poljubim roko ali se jo drugače primerno pozdravi in ne bo zahtevala »kisti hant«. 6. Ki ne bo agitirala za nemškutarje.

— Narodna žena. —

V Ljutomeru bodo 24. t. m. občinske volitve. Slovenci, na noge! Ne pozabimo ob velikih državnozbornskih volitvah majhnih, a ravno tako važnih občinskih volitev! Če tudi ni upati na zmago, vendar moramo pokazati, koliko nas je, da Ljutomer ni nemški trg!

Nemški visokošolci prirejajo po spodnještajerskih nemških krajinah dobrodelne gledališke predstave v korist nemške šolske družbe in Südmarke.

Sv. Barbara v Halozah. Slovenski časopisi poročajo, da so nekatere občine prosile za popolno nem-

ški pouk v najvišjih treh razredih. Barbarčani, popravite še pravočasno, k čemur so vas zapeljali mestna gospoda! Ravno v najvišjih razredih se otroci še le prav z razumom učijo potrebnih znanosit. Vi pa hočete potem naenkrat nemški pouk, tako da bodo učenci ostali polovičarji: prva leta se bodo malo naučili, ker so še premladi, zadnja leta pa se ne bodo mogli učiti računstva, zemljepisja, živalstva, rastlinstva in drugih potrebnih vednosti, ker ne bodo razumeli učnega jezika. Samo par nemških besed bodo lomili, pravega znanja pa si ne bodo pridobili.

Celje. Občinske volitve v Celjski okolici so od namestnije potrjene na veliko žalost celjskih Nemcev, ki so si domišljevali, da bi občinski zastop moral biti nemški. Okoličani bodite na straži! Česar zdaj Nemci niso dosegli, bodo skušali drugokrat.

Sv. Andraž pri Velenju. Umrl je naš župnik gosp. Jakob Krušič.

Ljubno. Fran Jeraj, trgovec z lesom, je ponesrečil pri spravljanju lesa, da je bil takoj mrtev.

Dopolnilne volitve v občinski svet ljubljanski so se vršile ta teden. Izvoljeni so sami narodno-napredni možje, socijalni demokratje so dobili v tretjem razredu do 327 izmed 872 oddanih glasov, v drugem pa 96 izmed 572 oddanih glasov.

Rožna dolina pri Ljubljani. Tukaj se je pripetila grozna rodbinska nesreča. Delovodja v tobačni tovarni Anton Škof je v žalostni omotenosti z britvijo prerezal vrat svojemu 21 mesecev staremu sinku in 16 letni gluhonemi hčerki, nazadnje pa še samemu sebi. Škof je bil bolan in se je bal, da bi umrl in zapustil sirote, zato jih je umoril.

Stavbno gibanje ob novi železnici. Na Bledu se misli letos na novo sezidati, oziroma prezidati do 40 poslopij. Tudi v Bohinju se bo zidalo veliko zlasti ob jezeru, kjer namerava verski zaklad še letos dati parcelirati svoje prostrano zemljišče.

Nesreča pri igri. Na Bledu sta se igrala dveletni in devetletni deček v sobi »lovca«. Starejši je vzel v roko očetovo puško, pomeril na brata in ker je bila puška nabasana, mu prestrelil prsi. Ubogi otrok je bil v trenutku mrtev.

Postajališče Bela peč na Gorenjskem se otvori baje že začetkom maja. To postajališče je precej naperjeno proti hotelu Mangart pri postaji Rateče-Bela peč. Zopet nov dokaz, kako dosledno delajo Nemci edino sami zase in da skušajo vsakega Slovenca ugonobiti ali vsaj škodovati mu po vseh močeh.

Narodni kolek v korist „Družbe sv. Cirila in Metoda“ uporabljati na vseh uradnih spisih je sklenil odbor občine okolica Mozirje in občine Stara Loka, prav tak posnemanja vreden sklep je storil odbor hranilnice in posojilnice v Stari Loki. Te vzglede narodne zavednosti in delavnega rodoljublja posnemajte slovenske občine in slovenski zavodi!

Narodni kolek in volilni boj. »Družba sv. Cirila in Metoda« mógla bi biti deležna gmotne podpore tudi v sedanjem volilnem boju. Vsako pismo tičočee se volitev, naj se kolekuje z narodnim kolkom, prilepi naj se narodni kolek na vsak volilni listek. »Družbo sv. Cirila in Metoda« naj gmotno pospešujejo tudi volilni shodi. Na vsakem shodu katerekoli domače stranke so

zbrani Slovenci, ki se posvetujejo, kako treba postopati, da se temeljem njihovih načel doseže več koristi za narod. Zborovalci in volilci, ob vsakem shodu in ob volitvah spomnite se vsaj z malim darom »Družbe sv. Cirila in Metoda?«

Koroško.

Na Koroškem je živahno volilno gibanje. Slovenski kandidat deželni poslanec *Franc Grafenauer* prireja pridno shode, na katerih poroča o svojem delovanju v deželnem zboru. Nemci so postavili proti njemu tovarnarja Seifritza, socijalni demokratje pa Kristana iz Ljubljane. Kristan je spreten govornik in socijalni demokrati se hvalijo, da ima največ upanja. Zato je dolžnost vseh slovenskih volilcev, da storijo svojo dolžnost in volijo Grafenauerja. Grafenauer je domačin, posestnik, pozna najboljše potrebe svojih rojakov in jih že uspešno zastopa v deželnem zboru. Tovarnar in milijonar Seifritz nima srca za kmete in delavce, Kristan pa ni domačin. Kristan kandidira tudi v Ljubljani, a tam ga ne marajo niti v občinski svet. Gotovo ga bolje poznajo! Zakaj bi ga naj Korošci volili v državni zbor.

Tudi v drugih koroških volilnih okrajih so Slovenci postavili svoje kandidate. Ti sicer nimajo upanja na zmago, toda v marsikaterem okraju bodo Slovenci odločevali pri ožji volitvi. Povsod, kjer je le količkaj Slovencev, moramo postaviti slovenske kandidate, katere morajo vsi Slovenci voliti. Tako pokažemo vladi in celemu svetu, koliko nas je, tako dokažemo krvavo krivico, ki se nam je storila pri razdelitvi volilnih okrajev. Krščanske socijalce ali socijalne demokrate podpirati, zato je še vedno čas pri ožjih volitvah. Najprej pa pokažimo, da živimo in da se mora z nami računati!

Celovec. Občni zbor koroškega industrijskega in obrtnega društva je razpravljal med drugim tudi o razmerno velikem številu slovanskih, zlasti hrvatskih učencev. Mojstri so se branili, da nemških učencev ne dobijo, ker gre vse rajši študirat, torej morajo vzeti slovenske in hrvatske. Kljub temu pa se v obrtni šoli v Celovcu vse poučuje edino v nemščini. Če so učenci Slovenci in Hrvati, potem pa mora učni jezik obrtne šole biti slovenski! Saj je obrtna šola za učence in vajence!

Spodnji Dravograd na Koroškem. Slovenski občinski odbor tega trga je izvolil za župana vrlega Slovenca, g. J. Pongeršaka, posestnika v Viču. Tudi v krajni šolski svet so izvoljeni sami Slovenci.

Dopisi.

Sv. Miklavž pri Ormožu. Dne 29. m. m. je umrl v Gradcu tukajšnji trgovec in gostilničar *Franc Simonič*, po dolgotrajni in mučni bolezni. Iskat si je šel zdravja k usmiljenim bratom v Gradec, a dohitela ga je smrt. Rajni je bil vzgleden občan, tajnik miklavževske posojilnice, ter vrl ud tukajšnjega bralnega društva. Vrlemu narodnjaku blag spomin.

Ogenj je razsajal na velikonočni ponedeljek ob 5. popoldne pri naši podružnici pri Jeruzalemu, na enem izmed najvišjih bregov ormoško-ljutomerskih gorc

Zgorele so tri viničarije in streha na poslopju gospoda *Fischerauer* iz Ljubnega. Njegova lastnina so bile tudi one tri viničarije. V veliki nevarnosti je bila naša lična cerkva Jeruzalem. Okolu te so stala omenjena stanovanja. K sreči je vel nasproten veter ter tako vsaj nekaj ogenj odnašal. Starodavno lipo, ki je stala zraven cerkvice, ter nas po leti ob cerkvenem praznovanju tako prijazno vabila v svojo senco, so morali podreti, da so nekoliko ogenj omejili. Ogenj so povzročili z nepredvidnim streljanjem iz možnarjev. Veter je takrat močno vel in zanesel iskro na slamnato streho. Škoda je precej velika.

Ravno isti dan je po noči, okolu najmanj ure začelo goret v škednju gostilničarja *Štamparja* v Vuzmetincih. Ogenj so kmalu zapazili ter takoj pogasili, da se ni zgodila večja nesreča. Ob 2 po noči pa se je užgalo prazno viničarsko stanje ormoškega barona *Choka* v Gomili. Kako je tukaj nastal ogenj ni znano.

Iz Selnice pri Mariboru. Dragi nam »Nov. Sl. Štajerc«. Naznaniti moram iz naše »zveličane Selnice, kako naši nemškutarji in pristaši ptujskega »Štajerca« širijo izomiko in napredek in kako napredujejo sami.

Na veliki pondeljek je tekla kri ravno pri hiši tistega zagrizenca, ki najbolj širi »ptujskega pohujšljivca«, enemu so razrezali v pretepu lice tako, da je bilo grozno videti. Na belo nedeljo pa so se stepili fantalini pri sv. Janžu v selniški fari in eden je svojega nasprotnika tako vgriznil v nos, da bi mu ga skoraj odjedel. No ljudje božji, ali ni to napredek s katerim se ptujski »Štajerc« lahko ponaša?! Gospod *Jagritsch*, kramar, poštar in »agent« ptujskega obrekovalca ter gosp. *Feldbacher*, župan na Slemenu in vnet širitelj ptujskega »Štajerca«, ponosna smeta biti na sadove vajinega truda. Le tako naprej! Takih žalostnih dogodkov pred pojavom ptujskega »Štajerca« pri nas ni bilo in kakor čitam po časopisih tudi drugod ne, vsaj ne v tako velikem številu. Ptujski »Štajerc« je zasramoval in blatil vse vprek, nič mu ni bilo svetega, nič čistega, zato pa njegovi pristaši niso zadovoljni, ne srečni, ampak podivjani in se vdajajo najbolj pijančevanju. Neizkušeni čitatelji ptujskega »Štajerca« so morali zgubiti vsak blag čut. Hudičeva setev rodi obilen sad: ljulika poganja in rodi raje kakor pšenica.

Opazovalec.

Dobje pri Planini. Olike agitatorjev in privržencev ptujskega »Štajerca«. Pri nas imamo moža, vnetega razširjevalca ptujskega »Štajerca« in njegovih pogubonosnih, kvarljivih in hinavskih misli, ki dela čast listu, kterege širi. »Gliha vkup štriha« je naš star pregovor, kterege uresničuje tudi ta kramar *J. D.* Ta mož ima pred vsem navado, da vsacega ozmerja, bodisi v družbi ali pa v svoji trgovini, ako ni njegovih misli. Lansko leto je pretepel enega celo z bičem, a da se je izognil preteči sodnijski obsodbi, je stisnil dotičnemu par kron, da ni šel k obravnavi. Pred kratkim pa je ta »olikanec« zopet ozmerjal v svoji trgovini neko kmetico, njegova žena pa je kmetico celo opljuvala! Upamo, da sedaj ne bo šlo tako tiho in gladko. Toda to še ni vse. Ta z nemško kulturo oblizan par je imel tudi gostilno brez vsacega dovoljenja, ljudem pa je pridno lagal, da ima pravico točiti. Toda žandarmerija ni hotela verjeti in ga je naznanila politični oblasti, Tam bo dobil pri-

meren pouk, kterege bo seveda tudi moral plačati. Tak je v našem kraju najbolj vneti širitelj ptnjskega »Štajerca«.

Kaj naj pripomnimo k temu? Kmetje! Pri nas so trgovine, ki so slovenske in dobre. Zahajajte tja, prepričajte se in bodite uverjeni, da se bo trudil vsak pošteno in dobro vam postreči, gotovo pa vas in vaših žen nihče ne bo žalil.

Konečno še omenimo, da ni res, da bi rekel pri nas misjonar na prižnici: vsi sodniki so socijalni demokratje.

Domačin.

Gospodarske vesti.

Vinogradniki! Varujte svoje vinograde proti mrazu!

Letošnja zima je napravila pri nas na trsju mnogo škode. Bati se je pa, da nam pomladanski mraz uniči še to, kar je zdravo ostalo. — Vsakdo ve, kako škoduje vinogradu in sadonosniku pomladanski mraz in znano je, da je mogoče odvrniti to škodo v nekkih slučajih z izdatnim kajenjem, ako se kadi (kuri) v pravem času splošno in istočasno. Opomniti je pa, da je uspešno samo skupno postopanje. V mariborski in ptujski okolici so se vinogradniki že lansko leto združili in osnovali skupno obrambo proti mrazu. V ta namen so prevzeli nekateri posestniki dolžnost, da bodo natančno opazovali, ali preti mraz, ter da v tem slučaju obvestijo svoje sosede s streljanjem. In enako bi se lahko organizirali povsod. Bode li mraz ali ne, se lahko določa po solnčnem zahodu in nalašč zato pripravljenih toplomerih. Te prodaja Jožef Jaborka (Dunaj, IV. Freihaus) in stane eden s poštnino vred 6 K 90 v. Kaže toplomer, da se je prihodnje jutro bati mraza, ustreliti opazovalec ob pol osmih zvečer *enkrat*, kaže pa, da bode gotovo mraz, ustreliti *dvakrat* iz strelne, oziroma opazovalne postaje v znamenje, da morajo biti vinogradniki pripravljene za kurjatev, kajenje: V vsakem slučaju, je li zvečer čuti eden ali dva strele, je treba biti vinogradnikom pripravljenim za kurjatev, oziroma kajenje. Ako se je bati mraza, gledajo opazovalci po noči večkrat na toplomer in če kaže taisti eno stopinjo nad ničlo in je videti, da bode živo srebro vedno bolj padalo, usrelijo *trikrat* iz strelne postaje. *Trikratni* strel je znamenje, da preti mraz in da je *takoj* potrebno iti kuriti (kaditi). Za kajenje (kurjatev) potrebne stvari je torej že preje treba imeti pripravljene v kupih pod vinogradom in v grabicah ter na potih v njem. Kuriti je najboljše s stvarmi, ki dajo mnogo vlažnega dima. Take stvari so mokro listje, zeleno vejevje, grmovje, rožje, plevel (drač), gnoj itd. Treba je napraviti velike kope teh stvari in sicer, čim več, tem bolje. Glavna stvar je, da se močno kadi.

Kurili (kadili) naj bi vsi, ki imajo vinograde. Ako samo nekateri to store, ne pomaga veliko. Tudi sadonosnike na ta način obvarujemo škode. Kaditi je treba, dokler ni solnce vzšlo. Ako začne med kajenjem močnejše veter pihati ali če se pooblači, naj se ognji zopet ugasnejo, ker se ni treba več bati mraza in da se kurivo prihrani za prihodnjič. Ako se pooblači nebo, ko se je zvečer enkrat ali dvakrat ustrelilo, ali ako začne potem veter pihati, tudi najbrž ne bo mraza; vendar je paziti, ali se po noči ne ustreliti *trikrat* v znamenje,

da je treba začeti kuriti (kaditi). Ako se ohladi na tri ali več stopinj pod ničlo, kar se pripeti pri nas ob tem času redkokdaj, tudi kajenje ne zabrani, da ne bi zmrznilo v vinogradih. To se omeni zato, da ne bi mislili, da je kajenje sploh zastoj.

Vinogradniki! Združite se torej in osnujte skupno obrambo proti mrazu, ter ako bode treba, pridno kurite in kadite. Trud in stroški za to delo so v primeri morebitne škode neznatni.

Ptuj, dne 13. aprila 1907.

Jože Zupanc

deželni vinarski inštruktor v Ptuj.

Nakup cepljenk in ameriških trt. Pri nas se rado zgodi, da naročujejo gospodarji potrebne trte še le takrat, ko jih je treba saditi, in zaradi tega se večkrat dogaja, da ostanejo brez trt in da mora zrigolani svet celo leto prazen ležati. To ni prav, a prihaja odtod, ker radi odlašamo z naročanjem trt. Pravilno bi se morale trte že v jeseni naročiti in zato opozarjamo vse naše gospodarje, da se že sedaj pobrigajo za nakup potrebnih trt za prihodnje leto.

Razne vesti.

Cesar v Pragi. V pondeljek, 14. t. m. odpeljal se je cesar z dvornim vlakom v Prago, kjer ostane 14 dni. Na potu in v Pragi sami ga je zvesto prebivalstvo navdušeno pozdravljalo. — Nemci to priliko zopet porablajo v tarnanje, kakšna krivica da se jim godi s tem, da so v Pragi povsod samo češki napisi na ulicah, a vendar je Praga glavno mesto dežele, v kateri je dobra tretjina prebivalstva nemška. Kaj pa naš štajerski Gradec, ali je v njem videti, da je glavno mesto dežele, v kateri je tretjina Slovencev? V Pragi dobi vsak Nемеc svojo pravico, še nemške visoke šole so tam, v Gradcu pa bi vsakega Slovenca najrajši kamnjali!

Kmetski panti na Rumunskem. Kraljevina Rumunska meri 131.000 km² torej je približno 6 krat tako velika kakor cela štajerska dežela. Prebivalcev ima 5½ milijonov, med njimi ½ milijona židov. 81% prebivalcev je kmetskega stanu, torej na vsakih sto prebivalcev je 81 kmetov, toda posestva so majhna, da se ljudje ne morejo preživeti. Sploh je polovica obdelane zemlje v rokah veleposestnikov plemenitašev, ki dajejo posestva najemnikom, a ti so večinoma židje. Najemniki dajejo spet posamezne njive in travnike v najem kmetskemu ljudstvu, a pri tem ga tako odirajo, da je prišlo že pred 9 leti do krvavega punta. Letos so židje spet grdo začeli odirati kmetsko ljudstvo, to pa se je naveličalo večnega trpljenja in izsesavanja in se začelo grozno puntati. Povsod požiga stavbe in tepta setve razdraženo ljudstvo. Mnogo židov so pretepli in izgnali ali celo ubili. Država je poklicala rezervnike pod orožje, toda ti so kmetje in v večih slučajih nočejo rabiti orožja proti sobratom. Na nekterih krajih pa so se vršile med vojaštvom in kmeti cele bitke, da je obležalo na obeh straneh mnogo ranjencev in mrtvih. Pač razumljivo je puntanje rumunskih kmetov, ako pomislimo, da pride na približno 900.000 kmetskih rodbin ravno toliko obdelane zemlje kakor na približno samo 8.000 grajščin. Proti kmetskim puntarjem je poslanih nad 80.000 vojakov. Vlada je v velikih stiskah in obeta razne olajšave in zboljšanja, kralj je sam od razburjenja zbolel. Tako se zgodi povsod, kjer ljudstvo ne dobi svojih pravic. Zadnje dni so panti utihnili, a gotovo se ponovijo z hujšo silo, ako se ubogim tamšnjim kmetskimi trpinom ne bo ugodilo.

Izseljevalci. Od 1. julija 1905 do 30. junija 1906 (v enem letu) se je iz Avstro-Ogrske monarhije izselilo v Ameriko 265.138 ljudi. Med temi je bilo 43.157 Slovencev in Hrvatov, to je za 8.225 več nego prejšnje leto. Izseljevalci so odnesli s seboj 11 in pol milijona kron. Znano je, da se izseljujejo tudi mnogi slovenski kmetje in sicer ravno najdelavnejši, ki upajo tam več pridelati nego doma. Domača zemlja pa ostane neobdelana ali slabo obdelana. Izseljevanje bo se še le potem omejilo, ko bo se zboljšal način gospodarjenja in obdelovanja zemlje, ko se bodo našim kmetovalcem odprli novi viri dohodkov. Zato pa je treba izobrazbe in gospodarskih šol, da bodo kmetovalci vedeli kar največ pridelati iz svoje zemlje ter svoje pridelke tudi dobro porabiti in prodati.

Ženske — policaji. V Bruselju se nastavijo že jeseni ženske za policaje ter je tozadevni načrt že izdolan. Mladih deklet ne bodo sprejemali v naporno službo temuč le krepke samice ali vdove med 40 in 50 letom. Za sedaj še ne dobe uniforme, temuč le legitimacije, ki jim odpre vstop povsod ob vsakem času.

Cudno pišče. V Pulju je »Kmetijska družba« dala izleči jajce italijanskega kurjega plemena »Standart« domači kokoši. Iz jajca se je izleglo 9. t. m. pišče, dolgo 12 centimetrov s štirimi peroti, štirimi nogami in glavo z enim samim očesom in dvema kljunoma. Pišče je živelo eno uro.

Koliko pošt je na svetu? Severo amerik. zedinjene države imajo največ pošt, namreč 77.000. Za njimi pride Nemčija, ki ima 56.260 pošt, Angleško ima 22.000, Angleška Indija 14.000, Rusija 12.000, Francoska 11.000. Druge države imajo pod 11.000 pošt. Poštnih nabiralnikov ima Avstrija nad 31.000, poštnih konj pa okrog 8.500, a Rusija ima za pošto nad 29.000 konj.

Ceste v raznih državah. Cest nadelanih, namenjenih za širše kraje (ne računamo majhnih občinskih cest) ima Francoska 104.000 km, Angleško 81.300 km., Av-

strijsko brez Ogrske 33.000 km, Prusija 28.700 km Ogrsko 12.000 km in Ruska 50.600 km. V drugih državah je dobrih cest veliko manj.

Sodnijska imenovanja na Češkem bodo v korist Nemcem, ki bodo preskočili veliko število starejših čeških sodnih uradnikov samo zato, ker nemški kraji odločno zahtevajo nemške sodnike. Jednako postopajmo mi! V slovensko deželo spadajo slovenski sodniki.

Izboljšanje komisa. Vojno ministerstvo namerava vpeljati namesto dosedanjega rženega vojaškega kruha (komisa) boljši tečnejši kruh, ki bo polovica iz ržene, polovica pa iz pšenične moke. Novi kruh ne bo tako črn in bo imel večjo redilno moč. Ker pa bo dražji, bodo se porcije zmanjšale.

Narodi brez ognja. Skoraj neverjetno se nam zdi, da je mogoče človeku živeti brez ognja. In vendar je to resnica. Rimski pisatelj Plinij poroča, da stari Egipčani ognja niso poznali in rabili in da so se zelo čudili, ko jim ga je pokazal zvezdogled Euksedur. Tudi Grki, Perzijci in Kitajci prvotno niso poznali ognja. Ko je prišel kapitan Magelan leta 1551 na Marianske otoke, niso poznali tamkajšnji prebivalci ognja in neizmerno so se čudili, ko so mornarji na obrežju zakurili. Mislili so, da je ogenj žival, ki se redi od lesa. Naprej španskih sedaj severo-ameriških otokih tudi niso poznali ognja in še dandanašnji so v Afriki nekteri zamorski rodovi, kateri ne vedo popolnoma nič o ognju. Vsi ti ljudje seveda uživajo surovo hrano.

Zrakoplov so zapazili 7. t. m. v Radgoni. Iz Kočevja na Kranjskem se naznanja, da se je zrakoplov tam ustavil. Preletel je pot od Dunaja do Kočevja v 6 urah in 18 minutah. Vsako uro torej 72 km. Naši brzovlakci na železnicah prevozijo komaj 50—60 km. na uro, torej si lahko mislimo, s kako naglico ga je veter gonil. Bila sta v njem 2 gospoda in se vozila vedno povprečno 2500 m. nad zemljo.

Za spomladno gnojenje kakor žitne in okopavne pridelke, travnike in pašnike, deteljšišča, vinograde in sadno drevje ter zelenjadi je

Tomaževa žlindra

Zvezdna znamka

dokazano najboljšo umetno gnojilo, ki vsebuje fostorovo kislino

Zajamčeno čisto Tomaževo žlindro z varstveno znamko in plombo opremljeno oddajajo Tovarne za Tomasov fosfat zadr. z omej. por. v Berlinu W.

Prodaja na vagone in malo Trgovina z železnino

„MERKUR“

Peter Majdič, Celje.

Za radgonski in ljutomerski okraj: J. ŠKERLEC, Zg. Radgona.

AGENTE po vseh krajih pod najugodnejšimi pogoji išče **HOLLMANN & MERKEL**, trvrška lesenih oken in zastorov v Brunovu na Češkem.

Trgovina s papirjem, pisalnim in risalnim orodjem

ZVEZNA TRGOVINA

Celje, Rotovška ulica št. 2.

priporoča

kancelijski, konceptni, pismeni, dokumentni, ministrski, ovitni in barvani papir.

Svinčnike, kamenčke, peresa, tablice, peresnike, gobice, radirke in črnilo.

Trgovske knjige v vseh velikostih, črtane z eno ali dvema kolonama, v papir, platno, gradl, ali pol usnje vezane.

Odjemalne knjižice po raznih cenah.

Največja zaloga vseh tiskovin za občinske urade, krajne šolske svete, učiteljstvo, župnijske urade, okrajne zastope, užitniške zastope, hranilnice, posojilnice, odvetnike, notarje in privatnike.

Lastna zaloga šolskih zvezkov in risank.

Papirnate vreče vseh velikosti po originalnih tovarniških cenah.

Stambilje pečatniki, vignete, (Siegelmarken) za urade in privatnike izvršujejo se v najkrajšem času.

Dopisnice umetne, pokrajinske in s cveticami od najprostejše do najfinejše izpeljave.

Albumi za slike, dopisnice in poezije.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Ceniki za tiskovine in pisarniške potrebščine so brezplačno na razpolago.

Trgovci in preprodajalci imajo izjemne cene. Priznana dobro blago. Solidna in točna postrežba!

Postavno zavarovano.

Edino pristi balzam iz lekarne Angelja varihar
A. THIERRY
v Pregradi pri Rogoški Slatini.

Vsako ponarejanje kaznivo

Edino pristen je

THIERRYJEV BALZAM

z zeleno varstveno znamko z nuno. 12 majhnih ali 6 dvojnatih steklenic ali velika specialna steklenica s patentnim zaklopom K 5—

Thierryjevo centifolijsko mazilo

za vse, še tako stare rane, vnetja, poškodbe itd. 2 lončka K 3-60. Pošilja se samo po povzetju ali denar naprej.

Te dve domači zdravili ste kot najboljši splošno znani in staroslavni.

Naslavlja naj se na

lekarnarja A. Thierry v Pregradi pri Rogoški Slatini.

Zaloga po skoro vseh lekarnah. Knjižice s tisoči izvornih zahvalnih pismem zastoj in poštnine prosto.

Steckenpferd lilijino milo

Bergmanna in dr. Draždani in Dečin na Labi, je in ostane, kakor se nam vsakdan priznava, najboljšo zdravilno milo proti pegam na licu, ki stori kožo nežno in mehko ter da obrazu zdravo barvo. Dobi se po vseh lekarnah, drogerijah, trgovinah z dišavami in milom ter pri brivcih komad po 80 vin.

Priporočajte, naročajte in širite „Novi Slov. Štajerc“!